ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Θ΄ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ
ΙΗ΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: Της Παρασκευής 6 Μαρτίου 2020, ώρα 10.00

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΕΠΕΡΩΤΩΝΤΕΣ

1. Σωκράτης Φάμελλος
2. Νικόλαος Παππάς
3. Ιωάννης Δραγασάκης
4. Καλλιόπη Βέττα
5. Γεώργιος Παπαηλιού
6. Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα
7. Χαρούλα (Χαρά) Καφαντάρη
8. Ελευθέριος Αβραμάκης
9. Αθανάσιος (Νάσος) Αθανασίου
10. Ιωάννης Αμανατίδης
11. Ευάγγελος Αποστόλου
12. Θεοδώρα (Δώρα) Αυγέρη
13. Σταύρος Αραχωβίτης
14. Σωκράτης Βαρδάκης
15. Γεώργιος Βαρεμένος
16. Βασίλειος (Βασίλης) Βασιλικός
17. Δημήτριος Βίτσας
18. Όλγα Γεροβασίλη
19. Χρήστος Γιαννούλης
20. Αναστασία (Νατάσα) Γκαρά
21. Ιωάννης Γκιόλας
22. Θεόδωρος Δρίτσας
23. Σουλτάνα Ελευθεριάδου
24. Κωνσταντίνος Ζαχαριάδης
25. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ
26. Κωνσταντίνος Ζουράρης
27. Νικόλαος Ηγουμενίδης
28. Εμμανουήλ Θραψανιώτης
29. Διονύσιος – Χαράλαμπος Καλαματιανός
30. Ευφροσύνη (Φρόσω) Καρασαρλίδου
31. Γεώργιος Κατρούγκαλος
32. Μάριος Κάτσης
33. Βασίλειος Κόκκαλης
34. Σπυρίδωνας Λάππας
35. Κυριακή Μάλαμα
36. Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης
37. Αλέξανδρος Μεϊκόπουλος
38. Ιωάννης Μουζάλας
39. Ιωάννης Μπαλάφας
40. Κωνσταντίνος Μπάρκας
41. Ιωάννης Μπουρνούς
42. Αθανάσιος (Θάνος) Μωραΐτης
43. Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου
44. Μαρία – Ελίζα (Μαριλίζα) Ξενογιαννακοπούλου
45. Αικατερίνη Παπανάτσιου
46. Παναγιού (Γιώτα) Πούλου
47. Ιωάννης Σαρακιώτης
48. Νεκτάριος Σαντορινιός
49. Παναγιώτης (Πάνος) Σκουρλέτης
50. Παναγιώτης (Πάνος) Σκουρολιάκος
51. Νικόλαος Συρμαλένιος
52. Ολυμπία Τελιγιορίδου
53. Θεοδώρα Τζάκρη
54. Αλέξανδρος (Αλέκος) Τριανταφυλλίδης
55. Γεώργιος Τσίπρας
56. Αλέξανδρος Φλαμπουράρης
57. Δημήτριος (Τάκης) Χαρίτου
58. Αλέξανδρος (Αλέξης) Χαρίτσης
59. Μιλτιάδης Χατζηγιαννάκης
60. Ραλλία Χρηστίδου
61. Γεώργιος Ψυχογιός

Θέμα : «Καταστροφική και ανέφικτη η μετάβαση που προτείνει ο κ. Μητσοτάκης για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας.»

Ο κ. Μητσοτάκης, στις 23 Σεπτεμβρίου 2019, από το βήμα της Συνόδου Κορυφής του ΟΗΕ για το Κλίμα, στη Ν. Υόρκη, εξήγγειλε το κλείσιμο όλων των λιγνιτικών μονάδων της Ελλάδας μέχρι το 2028.

Την επόμενη κιόλας μέρα, ο υφυπουργός Ενέργειας, Γ. Θωμάς, ανακοίνωνε, στο Συμβούλιο Υπουργών Ενέργειας της ΕΕ, ότι οι λιγνιτικές μονάδες θα κλείσουν **στην πλειοψηφία τους,** μέσα στην **επόμενη δεκαετία,** αποδεικνύοντας ότι η κυβέρνηση δεν είχε ούτε σχέδιο, ούτε υπήρξε η στοιχειώδης εσωτερική επικοινωνία και συνεννόηση μεταξύ των μελών της κυβέρνησης, για ένα τόσο σοβαρό θέμα για την οικονομία και την κοινωνία της χώρας μας.

Ο κ. Μητσοτάκης αιφνιδίασε, όχι μόνο την κοινωνία της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης, αλλά και τον ίδιο τον Υφυπουργό Ενέργειας, κατά τα πρότυπα του «επιτελικού κράτους», προχωρώντας σε μια πρόχειρη εξαγγελία για λόγους επικοινωνίας και με απώτερο σκοπό, όπως αποδείχτηκε, την εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων, εις βάρος των αναγκών της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Λόγω της έλλειψης σχεδίου, από την ημέρα της «κούφιας» εξαγγελίας του κ. Μητσοτάκη, η κυβέρνηση έχει αποδοθεί σε έναν αγώνα δρόμου, προκειμένου να καλύψει τις υποχρεώσεις, αλλά κυρίως τα προβλήματα που δημιούργησε η εξαγγελία αυτή.

Η προχειρότητα της εξαγγελίας και η ανεπάρκεια πολιτικού σχεδιασμού ανάγκασαν την κυβέρνηση να καταφύγει σε νέα επικοινωνιακά πυροτεχνήματα, τα οποία δημιούργησαν νέα προβλήματα στον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας. Το τροποποιημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα που υποβλήθηκε, από την Κυβέρνηση, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2019, συμπεριέλαβε δέσμευση για την απόσυρση όλων των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων (πλην μίας) έως το 2023. Η επιλογή αυτή οδηγεί στην υποκατάσταση του λιγνίτη με φυσικό αέριο, όπως εξάλλου αποτυπώνεται και στη μελέτη επάρκειας ισχύος του ΑΔΜΗΕ για την περίοδο 2020-2030 (η οποία εκπονήθηκε μετά την εξαγγελία, τον Ιανουάριο του 2020) προκειμένου να μην υπάρξει ζήτημα ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας.

Από την απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων εξαιρέθηκε η υπό κατασκευή Πτολεμαΐδα V, που σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις του ΥΠΕΝ, θα πάψει να λειτουργεί ως λιγνιτική μονάδα το 2028, χωρίς ωστόσο να έχει ανακοινωθεί, είτε από πλευράς της κυβέρνησης, είτε της ΔΕΗ, πότε θα αρχίσει η λειτουργία της και ποιο είναι το σχέδιο για τη μετατροπή της σε μονάδα διαφορετικού καυσίμου, παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μονάδα αξίας 1,5 δισ. ευρώ. Δηλαδή, ως χώρα, επενδύουμε και κατασκευάζουμε μια μονάδα 1,5 δισ. ευρώ, χωρίς να ξέρουμε με τι καύσιμο θα λειτουργήσει και αν η επένδυση είναι τεχνικά συμβατή με το καύσιμο που θα επιλεγεί, αν επιλεγεί ποτέ.

Σημειώνεται παράλληλα, ότι με βάση τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ και τη μακροπρόθεσμη στρατηγική (σενάρια 2050) που έχει σταλεί στην ΕΕ, η Κυβέρνηση επέλεξε να υποκαταστήσει και μακροπρόθεσμα το λιγνίτη στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο, ένα εισαγόμενο καύσιμο που αυξάνει την ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, εις βάρος και του ισοζυγίου συναλλαγών. Αυτό είναι **το βασικό σχέδιο της Κυβέρνησης, δηλαδή η ηλεκτροπαραγωγή με ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου**. Η επιλογή αυτή θα αφήσει τη χώρα πλήρως εκτεθειμένη και αθωράκιστη, έναντι των διακυμάνσεων των διεθνών τιμών φυσικού αερίου, όπως συνέβη την περίοδο του Δεκεμβρίου 2016-Φεβρουαρίου 2017. Επιπλέον, η ανάγκη απόσβεσης των νέων προβλεπόμενων ιδιωτικών επενδύσεων στο φυσικό αέριο και η εξάρτηση της οριακής τιμής συστήματος, πλέον, από τις ιδιωτικές μονάδες θα οδηγήσει σε αύξηση του κόστους ενέργειας για όλους τους καταναλωτές, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Σε απόλυτη ευθυγράμμιση με την κεντρική πολιτική της γραμμή, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας **διαμορφώνει το ενεργειακό μείγμα της χώρας μόνο βάσει ιδιωτικών συμφερόντων, αυτή τη φορά ιδιωτών** που επιθυμούν να εισέλθουν στην ηλεκτροπαραγωγή με μονάδες φυσικού αερίου, με αποτέλεσμα και η ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας να αφήνεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ο παραπάνω σχεδιασμός πλαισιώνεται με την παράλληλη **πώληση του συνόλου του δικτύου φυσικού αερίου της χώρας** (ΔΕΠΑ Υποδομών), που υλοποιεί αυτή την περίοδο η κυβέρνηση, ώστε, ένα μόνο ιδιωτικό μονοπώλιο να λαμβάνει το σταθερό έσοδο διανομής, χωρίς ανταγωνισμό.

Μεταξύ άλλων, ο χρονικός ορίζοντας για το κλείσιμο των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων έως το 2023 προβάλλεται από την κυβέρνηση, ως απαραίτητος, λόγω του αυξημένου κόστους των δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καλείται να πληρώσει η ΔΕΗ. Ωστόσο, η ΝΔ ήταν Κυβέρνηση το 2013, όταν υπογράφηκε η σύμβαση για την Πτολεμαΐδα V, ενώ την ίδια περίοδο, 2013-2014, ήταν η ίδια Κυβέρνηση που δεν διεκδίκησε τη μεταβατική δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπών σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω χαμηλού ΑΕΠ, όπως έκαναν άλλες χώρες.

Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας χρησιμοποίησε το αφήγημα του κλεισίματος όλων των υφιστάμενων μονάδων έως το 2023, ως εργαλείο συμμόρφωσης της Ελλάδας για την καταδικαστική απόφαση του Ευρ. Δικαστηρίου για τη μονοπωλιακή πρόσβαση της ΔΕΗ στο λιγνίτη. Ενώ θριαμβολόγησε για την κατάργηση της έτσι κι αλλιώς τελευταίας δημοπρασίας ποσοτήτων ΝΟΜΕ, τηρεί ύποπτη σιγή ιχθύος για τα διαρθρωτικά μέτρα που έχει συμφωνήσει με τους θεσμούς, μέτρα που ζητούν οι θεσμοί ξεκάθαρα στην Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας για την Ελλάδα, τον Νοέμβριο του 2019. Δεν έχει, επίσης, δημοσιοποιηθεί το αναλυτικό και συντεταγμένο Επιχειρησιακό Πλάνο που έχει ανακοινώσει πολλάκις η Διοίκηση της ΔΕΗ αλλά, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει.

Το πρωταρχικό ερώτημα, όμως, που ανακύπτει είναι εάν το βίαιο και πρόχειρο χρονοδιάγραμμα της Κυβέρνησης ΝΔ για την απολιγνιτοποίηση είναι εφικτό και αν η εφαρμογή του θα επιφέρει έντονα αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας. Αυτές τις περιοχές που στήριξαν τόσα χρόνια την παραγωγική μας βάση και συνολικά την ελληνική κοινωνία και βίωσαν τις τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτής της επιλογής. Πρέπει να ληφθεί ακόμη υ-

πόψη ότι ένα πολύ μεγάλο μέρος της τοπικής οικονομίας βασίζεται άμεσα στη λιγνιτική δραστηριότητα, η οποία στηρίζει έμμεσα και άλλες οικονομικές λειτουργίες στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και τη Μεγαλόπολη.

Όλα τα ανωτέρω, αποδεικνύουν ότι **ο Πρωθυπουργός επέλεξε να προχωρήσει σε μια θιαστική δήλωση και δέσμευση, χωρίς η χώρα να έχει κανένα σχέδιο ταχείας απολιγνιτοποίησης**, χωρίς να γνωρίζει τις επιπτώσεις αυτής της δήλωσης, και χωρίς να διεκδικήσει, για λογαριασμό της χώρας, τα αναγκαία μέτρα και τις ενισχύσεις από τους ευρωπαίους εταίρους. Αγνοήθηκε ακόμη και το γεγονός ότι από τις λιγνιτικές μονάδες θερμαίνονται δεκάδες χιλιάδες συμπολίτες μας σε Δ. Μακεδονία και Αρκαδία, με αποτέλεσμα την επομένη της εξαγγελίας η Κυβέρνηση με νέες παλινωδίες να δεσμεύεται ότι καμιά μονάδα δεν θα κλείσει, αν πρώτα δεν κατασκευαστούν νέες μονάδες για την κάλυψη των θερμικών αναγκών των συμπολιτών μας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, με την επίσημη τοποθέτηση του τότε Πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα, στη Σύνοδο Κορυφής Ε.Ε. που έλαβε χώρα στις 20-21 Ιουνίου 2019, τάχθηκε **υπέρ του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας, στόχου σαφώς ευρύτερου από την απολιγνιτοποίηση**. Τόνισε παράλληλα, ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που αναγκαστικά θα δημιουργήσει η φιλόδοξη μείωση εκπομπών, ειδικότερα στις περιοχές που εξαρτώνται από τον άνθρακα. Αναφέρθηκε ακόμη, στην ανάγκη διασφάλισης της πρόσβασης σε καθαρή και οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους, και ιδιαίτερα για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είχε προτείνει τη συνταγματική κατοχύρωση της πρόσβασης στα βασικά αγαθά του νερού και της ενέργειας, κατά τη συνταγματική αναθεώρηση, διότι αναγνωρίζει τη σημασία της καθολικής πρόσβασης στα ενεργειακά αγαθά, κάτι που όμως δεν δέχτηκε η Νέα Δημοκρατία.

Η σταδιακή μείωση της συμμετοχής του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή, η υποκατάσταση του λιγνίτη με ΑΠΕ και συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, αλλά και η Δίκαιη Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, αποτελούσαν κεντρικά στοιχεία στο προσχέδιο του ΕΣΕΚ που είχε εκπονήσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και κατατέθηκε στην Ευρ. Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2019. Πρωταρχικός στόχος της μετάβασης αυτής ήταν κανένας πολίτης και καμία περιοχή της χώρας «να μην μείνει πίσω» και να κερδίσει η ελληνική οικονομία. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ απέρριψε την επιλογή υποκατάστασης του λιγνίτη με φυσικό αέριο, το μερίδιο του οποίου προβλεπόταν επίσης να μειωθεί από 27% το 2016 σε 18% στην ηλεκτροπαραγωγή, το 2030, αλλά αντίθετα προβλεπόταν η υποκατάσταση του λιγνίτη από ΑΠΕ.

Σημειώνεται ακόμη, ότι η πολιτική που ακολουθήθηκε την περίοδο 2015-2019 είχε ως αποτέλεσμα η Ελλάδα να συγκαταλέγεται στις 12 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ήδη, από το 2018, έχουν επιτύχει το στόχο που τους αναλογεί, όσον αφορά μερίδιο της ενέργειας από ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας για το 2020.

Η επιτυχία αυτή είναι αποτέλεσμα της συστηματικής προσπάθειας της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ για την προώθηση των ΑΠΕ, της πράσινης ανάπτυξης προς όφελος της κοινωνίας, της μεταρρύθμισης στην αγορά ενέργειας με στόχο την ανταγωνιστικότητα των ΑΠΕ, αλλά και τη συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση. Αυτή η πολιτική είχε ως αποτέλεσμα τη δραστική μείωση του κόστους των ΑΠΕ και την αποφυγή της αύξησης του κόστους της ενέργειας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Πριν το 2015, σε πολλές χώρες της ΕΕ, καθώς και επί διακυβέρνησης ΝΔ στην Ελλάδα, δεν κατέστη δυνατή η αύξηση των ΑΠΕ με την παράλληλη συγκράτηση του ενεργειακού κόστους. Η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, την περίοδο 2010-2014, αυξήθηκε κατά 60%, και μάλιστα εν μέσω κρίσης, γεγονός που συντέλεσε στην αύξηση της ενεργειακής φτώχειας στη χώρα και σε εικόνες που δεν θέλουμε να ξαναδούμε ποτέ στην ελληνική κοινωνία. Αντίθετα, την αντίστοιχη περίοδο 2015-2019, η τιμή του ρεύματος παρέμεινε σταθερή και μειώθηκε μεσοσταθμικά κατά 12%. Αυτή είναι και η μεγάλη επιτυχία της Κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ που αποδεικνύει ότι περισσότερες ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα δεν σημαίνουν και ακριβότερο ρεύμα.

Την ίδια περίοδο, 2015-2019, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κατάφερε να καταστήσει πλεονασματικό τον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ, τον οποίο παρέλαβε με 800 εκατ. ευρώ έλλειμμα, ενώ η χώρα απέκτησε πλέον νέο, εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μηχανισμό στήριξης επενδύσεων ΑΠΕ, σε χαμηλότερες τιμές, μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών.

Ειδικά, σε ό,τι αφορά τη Δίκαιη Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

- Ξεκίνησε η κατάρτιση οδικού χάρτη για τη μετάβαση της Περιφ. Δυτικής Μακεδονίας στη μεταλιγνιτική εποχή, με χρηματοδότηση της Ευρ. Επιτροπής και με τη συνδρομή ειδικών της Παγκόσμιας Τράπεζας.
- Επετεύχθη η δυνατότητα διάθεσης μέρους των εσόδων από τον εκπλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τη στήριξη της Δίκαιης Μετάβασης, καθώς είχε εν τω μεταξύ επιτευχθεί πλεόνασμα στον Ειδικό Λογαριασμό των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- Δημιουργήθηκε το πρώτο στην Ευρώπη εθνικό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης το οποίο συζητήθηκε σε δημόσια εκδήλωση στις 4 Ιουνίου 2018 στην Κοζάνη, ενώ τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το πλαίσιο της χρηματοδότησης καθώς και προτάσεις ώριμων έργων που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν στις ΠΕ Κοζάνης, Φλώρινας και στον Δήμο Μεγαλόπολης.
- Τον Οκτώβριο του 2018, εκδόθηκε η τελική στρατηγική για τη χρηματοδότηση της Δίκαιης Μετάβασης, όπου προβλέπονται χρηματοδοτικοί άξονες για την ανάπτυξη καθαρών μορφών ενέργειας, την εξοικονόμηση ενέργειας, τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα, δράσεις κυκλικής οικονομίας, δράσεις στήριξης της εργασίας, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, αλλά και τεχνική υποστήριξη δυνητικών δικαιούχων για ωρίμανση έργων/δράσεων για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Οι χρηματοδοτικοί άξονες συμπεριλήφθηκαν τόσο στο προσχέδιο ΕΣΕΚ της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ όσο και στο τελικό ΕΣΕΚ της Κυβέρνησης ΝΔ.
- Προωθήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις προκειμένου να

καταστεί δυνατή η διάθεση της χρηματοδότησης για τη Δίκαιη Μετάβαση (άρθρο 3 του ν. 4585/2018 και άρθρο 36 του ν. 4599/2019), εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση (αρ. 67, ΦΕΚ Β΄1149/2019) για την πρώτη δόση της χρηματοδότησης (31,4 εκατ. ευρώ) με σαφή πρόβλεψη έργων και δράσεων που επρόκειτο να χρηματοδοτηθούν με ενδιάμεσο φορέα το Πράσινο Ταμείο. Στις δράσεις αυτές περιλαμβανόταν και η εκπόνηση masterplan για τη μετάβαση του Δήμου Μεγαλόπολης.

• Δρομολογήθηκε, με χρηματοδότηση ΕΣΠΑ, η κατασκευή της μονάδας βιομάζας του Αμυνταίου για την τοπική τηλεθέρμανση, καθώς ο ΑΗΣ Αμυνταίου πρέπει να αποσυρθεί τάχιστα λόγω περιορισμών της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Η μονάδα πρόκειται να ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2020.

Αλλά και από τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ο ΣΥΡΙΖΑ εξακολουθεί να στηρίζει πρωτοβουλίες για τη Δίκαιη Μετάβαση:

• Υποβλήθηκε ερώτηση, στις 27 Σεπτεμβρίου 2019, όπου ζητήθηκε η επιτάχυνση της μελέτης της Παγκόσμιας Τράπεζας για τον οδικό χάρτη της Δυτ. Μακεδονίας, η ενεργοποίηση της χρηματοδότησης που είχε ήδη αποδοθεί στο Πράσινο Ταμείο, και επισημάνθηκε η ανάγκη να διαμορφωθεί συγκεκριμένη στρατηγική προκειμένου να διεκδικηθούν όσο το δυνατό περισσότεροι ευρωπαϊκοί πόροι για τη μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών. Η Κυβέρνηση ΝΔ ουδέποτε απάντησε γραπτά την ερώτηση, και στη συζήτησή της ως επίκαιρης, μετά από αίτησή μας στις 1 Νοεμβρίου, ο Υφυπουργός ΠΕΝ απάντησε αόριστα επιβεβαιώνοντας με τον τρόπο αυτό ότι η Κυβέρνηση δεν είχε συγκεκριμένες προτάσεις και σχέδιο.

• Στις 22 Οκτωβρίου 2019, κατά τη συζήτηση του Νόμου 4635/2019 του Υπουργείου Ανάπτυξης «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις», ο ΣΥΡΙΖΑ κατέθεσε τροπολογία για την ένταξη των περιοχών της χώρας των οποίων η οικονομική δραστηριότητα πρόκειται να πληγεί άμεσα από την απολιγνιτοποίηση σε νέο ειδικό καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου, αλλά η τροπολογία απορρίφθηκε από τη ΝΔ.

Σε όλα τα παραπάνω, αλλά και στη δικαιολογημένη ανησυχία των τοπικών κοινωνιών και των εργαζομένων της Περιφέρειας Δυτ. Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης, η κυβέρνηση ΝΔ αντέτεινε ότι το σχέδιό της για τη Δίκαιη Μετάβαση θα εκπονηθεί έως τον Ιούνιο του 2020, δηλαδή 10μήνες μετά την εξαγγελία του Πρωθυπουργού, και 6 μήνες μετά το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, ενώ έχει ήδη αποφασίσει το κλείσιμο των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων έως το 2023.

Η Διυπουργική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση συστάθηκε μόλις στις 23 Δεκεμβρίου του 2019, ο Ειδικός Συντονιστής της οποίας ορίστηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2020, ενώ δεν έλειψαν και οι θριαμβολογίες για την ανακοίνωση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο και τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης. Μόνο που κατά τις θριαμβολογίες αυτές, η Κυβέρνηση δεν συνυπολόγισε ότι το ποσό της άμεσης επιπλέον χρηματοδότησης που έχει υπολογιστεί για την Ελλάδα (294 εκατ. ευρώ) είναι ελάχιστο και έχει ως προαπαιτούμενο την κινητοποίηση του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 για τον ίδιο σκοπό με κανόνα 1:1,5 έως 1:3 (δηλαδή για κάθε 1 ευρώ που θα παίρνει η χώρα από το Ευρ. Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, θα πρέπει να κινητοποιείται για τον ίδιο σκοπό από 1,5 έως 3 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Το υπόλοιπο ποσό έως τα 3,7 με 4,4 δισ. ευρώ που υπόσχεται η Ευρ. Επιτροπή προς την Ελλάδα για τη στήριξη της Δίκαιης Μετάβασης αφορά ήδη προβλεπόμενα κεφάλαια από το InvestEU και δάνεια προς δημόσιους φορείς από την Ευρ. Τράπεζα Επενδύσεων. Τίποτε από τα παραπάνω δεν θα είναι διαθέσιμο πριν από το 2021, οπότε και θα αρχίσει να εκτελείται το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της Ένωσης, και είναι μάλλον δύσκολο να υπάρχει πρόσκληση μέτρου, σύμβαση έργου και ολοκλήρωση επένδυσης πριν από το 2023, οπότε και προβλέπεται η παύση λειτουργίας των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων. Η ωριμότητα έργων, αναπτυξιακών παρεμβάσεων και συνεκτικού, ολοκληρωμένου σχεδίου είναι πλέον αδήριτη ανάγκη.

Λογικό επακόλουθο όλων των παραπάνω ήταν η αποτυχία της επίσκεψης του κυβερνητικού επιτελείου στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, στα πλαίσια της συνεχιζόμενης επικοινωνιακής διαχείρισης της Δίκαιης Μετάβασης. Στην «ημερίδα» της 08/02/2020, που δεν έγινε σε δημόσιο χώρο, συγκεντρώθηκαν οι εργαζόμενοι με μαύρες σημαίες, αρνούμενοι παράλληλα, τη συμμετοχή τους στην προσχηματική διαβούλευση. Δήμαρχοι και τοπικοί φορείς αποχώρησαν, καθώς δεν υπήρξε κανένα συγκεκριμένο σχέδιο προς παρουσίαση, πέρα από τα έως τώρα αποτελέσματα της μελέτης της Παγκόσμιας Τράπεζας για τον οδικό χάρτη της περιοχής. Η προσχηματική διαβούλευση επιβεβαιώνεται ακόμη και από τη δήλωση του Υπουργού ΠΕΝ ότι «δεν είμαστε καταδικασμένοι να συμφωνούμε», ως απάντηση στις αντιδράσεις των φορέων της περιοχής.

Στην ίδια ημερίδα, η Κυβέρνηση και η διοίκηση της ΔΕΗ περιορίστηκαν ξανά σε αόριστες υποσχέσεις και εξαγγελίες, για επενδύσεις που θέλουν τουλάχιστον τρία χρόνια να ξεκινήσουν, στη συνέχιση των πρωτοβουλιών ΣΥΡΙΖΑ (συνέχιση του Περιβαλλοντικού Οικιακού Τιμολογίου που θέσπισε ο ΣΥΡΙΖΑ το 2018, ξεπάγωμα της χρηματοδότησης στο Πράσινο Ταμείο), στην αποκατάσταση εδαφών χωρίς σχέδιο για τη μελλοντική τους χρήση, και γενικά σε σχέδια που ακόμη δεν υπάρχουν, και που, όπως διαφαίνεται, θα διαμορφωθούν σε κλειστά υπουργικά γραφεία στην Αθήνα και όχι μαζί με την κοινωνία.

Χαρακτηριστική είναι και η ανώριμη εξαγγελία ότι η κυβέρνηση προτίθεται να ζητήσει, από την Ευρ. Επιτροπή, τη δημιουργία Ειδικής Οικονομικής Ζώνης, εφόσον κατέστη σαφές ότι δεν έχει ακόμη κατατεθεί επίσημο αίτημα με το αντίστοιχο περιεχόμενο. Η Κυβέρνηση ΝΔ φαίνεται να αγνοεί ότι όλα τα μέτρα που προτείνει έπρεπε να είχαν ήδη εξειδικευθεί και ξεκινήσει για να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στις λιγνιτικές περιοχές. Και, αντί για ώριμα μέτρα, η ΝΔ το μόνο που έχει επιλέξει είναι να «παγώσει» το ώριμο και με εξασφαλισμένους πόρους Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, που είχε προετοιμάσει η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Ισχυρότερη απόδειξη, όμως, των επιδιώξεων της Κυβέρνησης της ΝΔ για την περιοχή ήταν η **εξαγγελία φοροελαφρύνσεων και φοροαπαλλαγών για τους εργαζόμενους που θα χάσουν τη δουλειά τους**. Αναδεικνύεται,

με αυτόν τον τρόπο, το πραγματικό σχέδιο της ΝΔ, που είναι η απώλεια της εργασίας για τους κατοίκους των λιγνιτικών περιοχών, και όχι η δημιουργία νέων βιώσιμων ανταγωνιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών και θέσεων εργασίας.

Επειδή, αποδεικνύεται ότι η Κυβέρνηση δεν είχε κανένα αναπτυξιακό σχεδιασμό αλλά ούτε είχε εκτιμήσει τις επιπτώσεις, πριν να προβεί στην εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης.

Επειδή, δεν έχει κατατεθεί μέχρι σήμερα κανένα συγκεκριμένο μέτρο για τη Δίκαιη Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών.

Επειδή, ο σχεδιασμός της Δίκαιης Μετάβασης πρέπει να γίνει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή και διαβούλευση με την τοπική κοινωνία.

Επειδή, η ανησυχία των τοπικών κοινωνιών για το μέλλον των λιγνιτικών περιοχών είναι απόλυτα δικαιολογημένη.

Επειδή, πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα πριν οδηγηθούμε σε μη αναστρέψιμες καταστάσεις στις πολύπαθες λιγνιτικές περιοχές.

Επειδή, η αγωνία των πολιτών και των οικονομικών παραγωγών στις λιγνιτικές περιοχές μπορεί να πολλαπλασιάσει την κοινωνική ένταση και να αναστατώσει τη λειτουργία των τοπικών κοινωνιών.

Επειδή, δεν υπάρχει περιθώριο για ευχολόγια και εξαγγελίες.

Επειδή, από τα έως σήμερα εξαγγελθέντα μέτρα, τα μόνα συγκεκριμένα εξ αυτών είναι χρηματοδοτικά περιορισμένα και ανεπαρκή.

Επειδή, ο χρόνος που απομένει, έως τη στιγμή που η ίδια η κυβέρνηση έχει θέσει για το κλείσιμο των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων, είναι ελάχιστος σε σχέση με την έκταση της αναδιάρθρωσης της τοπικής οικονομίας που απαιτείται.

Επειδή, όπως εξελίσσεται η πολιτική της Κυβέρνησης η μετάβαση θα είναι άδικη και βίαιη, ιδιαίτερα για τις ελληνικές λιγνιτικές περιοχές.

Επειδή, η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα πρέπει να εμπεριέχει ένα βιώσιμο σχέδιο απολιγνιτοποίησης, προς όφελος της ανταγωνιστικότητας του συνόλου της ελληνικής οικονομίας.

Επειδή, το σχέδιο πρέπει να στοχεύει σε νέες βιώσιμες θέσεις εργασίας και σε οικονομικές παραγωγικές δραστηριότητες που θα ενισχύουν το τοπικό αλλά και το εθνικό ΑΕΠ, χωρίς να ενισχύουν το αποτύπωμα άνθρακα της χώρας.

Επειδή, η Ελλάδα δεν πρέπει να εκτίθεται στη διεθνή κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση με εξαγγελίες και δεσμεύσεις που δεν πρόκειται να υλοποιηθούν και με πισωγυρίσματα.

Επερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Σε ποιες μελέτες επιπτώσεων και ανάπτυξης της χώρας βασίστηκε η εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης από τον Πρωθυπουργό, ποια είναι τα κέρδη της χώρας από τη διαπραγμάτευση αυτής της επιλογής με τους εταίρους μας και ποιες οι επιπτώσεις της εξαγγελίας στο business plan της ΔΕΗ;

2. Ποιο είναι το περιεχόμενο, οι άξονες και τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ολοκληρωμένου και διαφορετικού παραγωγικού μοντέλου που προτείνει η κυβέρνηση για τις λιγνιτικές περιοχές της χώρας;

3. Πώς θα εξασφαλίσει η Κυβέρνηση περισσότερα μέτρα και χρηματοδότηση για τις λιγνιτικές περιοχές της χώρας στη διαπραγμάτευση που έχει ξεκινήσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την χρηματοδότηση της Δίκαιης Μετάβασης, και ιδιαίτερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, λαμβάνοντας υπόψη την υστέρηση της Ελλάδας στην αρχική ανακοίνωση της κατανομής πόρων;

4. Πότε θα είναι έτοιμο το σχέδιο της Κυβέρνησης για τη Δίκαιη Μετάβαση; Ειδικά για το Δήμο Μεγαλόπολης, όπου δεν υπάρχει αναπτυξιακό σχέδιο(παρά το γεγονός ότι είχε προβλεφθεί η χρηματοδότησή του επί ΣΥΡΙΖΑ), ποια είναι η ωριμότητα του σχεδιασμού και ποιο είναι το αναπτυξιακό σχέδιο για την περιοχή;

5. Ποια είναι τα διαρθρωτικά μέτρα που έχει συμφωνήσει το ΥΠΕΝ με τους Θεσμούς για τη ΔΕΗ;

6. Πώς θα διασφαλιστεί ότι ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων για την τηλεθέρμανση των περιοχών και την αποκατάσταση και μελλοντική χρήση εδαφών, θα πραγματοποιηθεί με δημοκρατικούς όρους και με ανοικτή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και των φορέων της;

7. Πώς εντάσσεται στο συνολικό σχεδιασμό η μελλοντική χρήση των εδαφών των λιγνιτωρυχείων για επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά, όπως εξαγγέλθηκε; Ποια είναι η απαιτούμενη έκταση και σε ποια εδάφη θα πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις; Έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση και η σταθεροποίηση αυτών των εδαφών και σε ποιο βαθμό; Ποιο είναι το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και έναρξης λειτουργίας των επενδύσεων; Τι αποτύπωμα θα έχουν αυτές οι επενδύσεις στο τοπικό ΑΕΠ και την εργασία, τόσο κατά την περίοδο κατασκευής όσο και μετά;

8. Με ποιες συγκεκριμένες ενέργειες θα στηρίξει η Κυβέρνηση τις τοπικές κοινωνίες ώστε να ωριμάσουν έργα προς ένταξη; Ποιες μεγάλες επενδύσεις έχει ήδη σχεδιάσει να προσελκύσει στις λιγνιτικές περιοχές και με ποια συγκεκριμένα μέτρα; Ποιες δεσμεύσεις έχουν υπάρξει και ποιες πρωτοβουλίες έχουν αναληφθεί; Τι αντίκτυπο θα έχουν οι προγραμματιζόμενες επενδύσεις στην εργασία και το ΑΕΠ των λιγνιτικών περιοχών;

9. Ποια αναπτυξιακά έργα δρομολογούνται για ένταξη στο τρέχον ΕΣΠΑ και ποια στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων; Τι αντίκτυπο θα έχουν τα έργα αυτά στην εργασία και το ΑΕΠ των λιγνιτικών περιοχών; Ποιος είναι ο υφιστάμενος προγραμματισμός για τη διάθεση αναπτυξιακών κονδυλίων κατά την περίοδο 2021-2027 μέσω του νέου ΕΣΠΑ; Σε τι ύψος θα διαμορφωθούν οι χρηματοδοτήσεις των ΠΕΠ Δυτ. Μακεδονίας και Πελοποννήσου;

10. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα απόδοσης του λιγνιτικού πόρου στις τοπικές κοινωνίες από τη ΔΕΗ, με βάση και τον οικονομικό προγραμματισμό της εταιρείας; Μέσω ποιου μηχανισμού θα διασφαλιστεί ότι και αυτοί οι πόροι θα εξυπηρετούν το νέο παραγωγικό μοντέλο και το αναπτυξιακό σχέδιο των περιοχών;

11. Ποια είναι τα οικονομοτεχνικά στοιχεία της εθελούσιας εξόδου που προγραμματίζει η ΔΕΗ; Πόσους ακριβώς εργαζομένους θα αφορά, σε ποιον κλάδο, και ποιο το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής; Ποιο είναι το αποτύπωμα του σχεδίου εθελουσίας εξόδου στο

Επιχειρησιακό Πλάνο και τους προϋπολογισμούς της ΔΕΗ;

12. Ποιο είναι συγκεκριμένα το σχέδιο για τη λειτουργία της Πτολεμαΐδας V μετά το 2028; Ποιο το ύψος της επιπλέον επένδυσης που θα απαιτηθεί και ποια τα αντίστοιχα τεχνικοοικονομικά δεδομένα; Με ποιο καύσιμο θα λειτουργεί η μονάδα μετά το 2028 και ποιες τεχνολογικές προσαρμογές απαιτούνται; Πώς θα τροποποιηθεί η οικονομική απόδοση της μονάδας μετά την αλλαγή καυσίμου το 2028 και πώς έχει ενσωματωθεί αυτή η επιλογή στο Επιχειρησιακό Πλάνο της ΔΕΗ;

13. Με ποιο συγκεκριμένο τρόπο θα διασφαλιστεί η κάλυψη των αναγκών θέρμανσης των λιγνιτικών περιοχών; Ποιοι είναι οι διαφορετικοί όροι για την τηλεθέρμανση που επικαλέστηκε ο Υπουργός ΠΕΝ στην ομιλία του; Πότε θα είναι έτοιμη η ανάλυση κόστους-οφέλους που υποσχέθηκε το ΥΠΕΝ στις περιοχές προκειμένου να κάνουν τις κατάλληλες επιλογές, αφού συνολικό σχέδιο δεν φαίνεται να υπάρχει;

14. Πόσες νέες θέσεις εργασίας δημιουργεί το σχέδιο της Κυβέρνησης για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας και πότε θα δημιουργηθούν ώστε να μην είναι απαραίτητη η επιδότηση ή η φοροαπαλλαγή ανέργων, όπως προβλέπει με τις εξαγγελίες της η Κυβέρνηση;

(Αριθμ. Βιβλ. Επερ. 14, Επίκ. 8, ημερ. κατάθ. 20.2.2020)

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ